

НАУКОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРОЄКТОВАНОГО ЛАНДШАФТНОГО ЗАКАЗНИКА ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНОГО ЗНАЧЕННЯ «ЗАПЛАВА ДНІПРА»

Гулай В.В.

Центральноукраїнський національний технічний університет
пр. Університетський, 8, 25006, м. Кропивницький
vit.gulay@gmail.com

Проведені польові дослідження з вивчення перспективної території, яка може стати основою для створення нового природоохоронного об'єкту. Дана ділянка орієнтовною площею 840 га знаходиться на схід від м. Світловодськ Кіровоградської області і є природною територією, що малотрансформована господарською діяльністю людини. Значна частина зазначеної території, а саме 406,6 га виділена для ведення лісового господарства і пов'язаних з ним послугами, що у разі цільового використання призведе до порушення природного стану та втрати природоохоронної цінності. Аналіз зібраного матеріалу впродовж 2018-2023 років дозволяє стверджувати про важливість вказаної території для збереження рідкісної флори і фауни, оскільки тут виявлено зростання та перебування 8 видів, що занесені до Червоної книги України, а саме плодоріжки болотної (*Orchis palustris*), поліксени (*Zerynthia polyxena*), ксилокопи фіолетової (*Xylocopa violacea*), дозорця-імператора (*Anax imperator*), ящірки зеленої (*Lacerta viridis*), гадюки степової (*Vipera renardi*), луня польового (*Circus cyaneus*) та орлана-білохвіста (*Haliaeetus albicilla*). Серед рослин угруповання яких занесені до Зеленої книги України тут виявлені глечики жовті (*Nuphar lutea*), латаття біле (*Nymphaea alba*), водяний горіх плаваючий (*Trapa borysthena*) та сальвінія плавуча (*Salvinia natans*). Також тут виявлені види, що внесені до списку регіонально-рідкісних для Кіровоградської області.

З огляду на різноманітність природних стацій в межах визначеної території та значну видову різноманітність флори і фауни є доцільним створення нової природоохоронної території. На основі аналізу результатів проведених досліджень було розроблене клопотання щодо створення ландшафтного заказника загальнодержавного значення під назвою «Заплава Дніпра», яке схвалило Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів у 2023 р. **Ключові слова:** ландшафтний заказник, збереження біологічного різноманіття, Червона книга України, природно-заповідний фонд.

Scientific characterization of the proposed national-level landscape reserve «Dnipro floodplain». Hulai V.

Field studies were conducted to investigate a prospective area that may serve as the basis for the establishment of a new protected natural object. The studied territory, with an approximate area of 840 hectares, is located east of the city of Svitlovodsk in Kirovohrad region and remains relatively little transformed by human activity. A significant portion of this territory – specifically 406,6 hectares – is currently designated for forestry and related services, which, if used for such purposes, would lead to the disruption of its natural state and the loss of its conservation value.

An analysis of data collected between 2018 and 2023 confirms the importance of this area for preserving rare flora and fauna. Research has identified the presence of 8 species listed in the Red Data Book of Ukraine, namely: the bog orchid (*Orchis palustris*), the southern festoon (*Zerynthia polyxena*), the violet carpenter bee (*Xylocopa violacea*), the emperor dragonfly (*Anax imperator*), the european green lizard (*Lacerta viridis*), the steppe viper (*Vipera renardi*), the hen harrier (*Circus cyaneus*) and the white-tailed eagle (*Haliaeetus albicilla*). Among the plant communities listed in the Green Data Book of Ukraine, the following were identified: the yellow water-lily (*Nuphar lutea*), the white water-lily (*Nymphaea alba*), the water caltrop (*Trapa borysthena*) and the floating fern (*Salvinia natans*). Additionally, species included in the list of regionally rare species for the Kirovohrad region were also found. Given the diversity of natural habitats within the defined area and the significant biodiversity of its flora and fauna, the establishment of a new protected area is deemed expedient.

Based on the results of the conducted research, a proposal was developed for the establishment of a national-level landscape reserve titled “Dnipro Floodplain”, which was approved by the Ministry of Environmental Protection and Natural Resources in 2023. **Key words:** landscape reserve, preserving biological diversity, Red Data Book of Ukraine, nature reserve fund.

Постановка проблеми. Природно-заповідний фонд Кіровоградської області на початок 2026 р. налічує 253 природно-заповідні території та об'єкти, з них 26 – мають статус загальнодержавного значення. Площа природоохоронних територій від загальної площі області складає 4,18 %, що в умовах сьогодення є недостатньою. З метою розширення існуючої мережі природно-заповідного фонду та виявлення нових цінних природоохоронних територій і їх подальшого заповідання, необхідним є інтенсифікація проведення наукових досліджень в цьому напрямку.

Актуальність дослідження. Збереження біотичного та ландшафтного різноманіття завдяки виявленню та заповіданню цінних природних комплексів є одним з основних напрямків для інтеграції нашої країни у європейський природоохоронний простір.

Зв'язок авторського доробку із важливими науковими та практичними завданнями. Відповідно до Закону України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» в нашій державі заплановано у період до 2030 р. збільшення територій та об'єктів природно-заповідного фонду, що повинно становити 15 % від території держави [1]. Для досягнення такого показника однією з необхідних умов є проведення наукових досліджень з метою виявлення цінних природних територій та подальшого їх збереження шляхом заповідання. З перспективних ділянок для створення нового об'єкту природно-заповідного фонду є територія, що розташовується на схід від м. Світловодськ, на якій у період з 2018-2023 роках нами були проведені польові дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Наукові дослідження щодо створення на цих теренах природоохоронної території проводилися Міжвідомчою комплексною лабораторією наукових основ заповідної справи НАН України та Мінекобезпеки України на замовлення Державного управління екологічної безпеки в Кіровоградській області з 1991 року. За результатами дослідження планувалося створення регіонального ландшафтного парку «Білецьківські плавні», території якого мали розташовуватися в межах Кіровоградської та Полтавської областей, орієнтовно між м. Світловодськ та м. Кременчук [2,3]. Але до створеного наказом Президента України № 750/94 від 10.12.1994 р. ландшафтного заказника загальнодержавного значення «Білецьківські Плавні» увійшли лише зазначені території Полтавської області. У 2001 р. цей заказник став частиною регіонального ландшафтного парку «Кременчуцькі Плавні», що розташований також виключно на території Полтавської області.

Згодом згідно наказу Президента України № 774/2008 від 27.08.2008 планувалося на територіях Кіровоградської та Полтавської областей створення

національного природного парку «Кременчуцькі Плавні», яке так і не було реалізоване [4].

На сьогодні цінні території, що були виявлені межах Кіровоградської області не мають природоохоронного статусу та поступово піддаються трансформації під впливом господарської діяльності людини.

Матеріали та методи досліджень.

Дослідження в межах території проводилися у 2018-2023 роках. Рослинний покрив досліджувався маршрутно-рекогносцирувальним методом. У зоологічних дослідженнях використовували набір стандартних методів маршрутних обліків тварин. Визначення видової приналежності комах проводили за фотоматеріалами та зібраними екземплярами.

Результати досліджень та їх обговорення.

Обстежена територія розташовується на схід від м. Світловодськ Кіровоградської області. Має орієнтовну площу близько 840 га [Фото 1]. В межах зазначеної території згідно даних наведених у публічній кадастровій карті України входить земельна ділянка з кадастровим номером: 3525286900:02:000:0622. Тип власності: Державна власність. Цільове призначення: 09.01 Для ведення лісового господарства і пов'язаних з ним послуг для ведення лісового господарства і пов'язаних з ним послуг. Площа: 406,6312 га. За умови освоєння даної ділянки під заліснення тут будуть втрачені цінні природні території.

Рельєф території досить вирівняний, з чисельними протоками і заболоченими луками. Обстежена територія характеризується досить значною різноманітністю рослинних асоціацій, зокрема тут виявлено – лучну, водну, прибережно-водну рослинність, піщані степи, лісову рослинність.

Найбільшу площу на обстеженій території займають сухі піщані луки на яких переважають келерія блакитна (*Koeleria grauca*), кунічник наземний (*Calamagrostis epigeois*), костриця Беккера (*Festuca beckeri*), полин польовий (*Artemisia campestris*). Також тут виявлені такі псамофільні види як: жито дике (*Secale sylvestre*), осока колхідська (*Carex ligerica*), конюшина польова (*Trifolium arvense*), гвоздика Борбаша (*Dianthus borbasii*), щавель горобиний (*Rumex acetosella*), очиток шестирядний (*Sedum sexangulare*), очиток звичайний (*Hylotelephium argutum*), козельці (*Tragopogon dasyrhynchus*) та ін.

Прибережно-водна рослинність утворює смуги вздовж проток, тут переважають наступні види: рогіз вузьколистий (*Typha angustifolia*), рогіз широколистий (*T. latifolia*), очерет звичайний (*Phragmites australis*), лепешняк великий (*Glyceria maxima*), осока гостра (*Carex acuta*) та ін. Зрідка трапляються зарості рогозу Лаксмана (*Typha laxmanii*), комишу лісового (*Scirpus sylvaticus*), цикути отруйної (*Cicuta virosa*), плавушника болотного (*Hottonia palustris*), вербозілля китицевого (*Naumburgia thyrsoiflora*), аморфи чагарникової (*Amorpha fruticosa*).

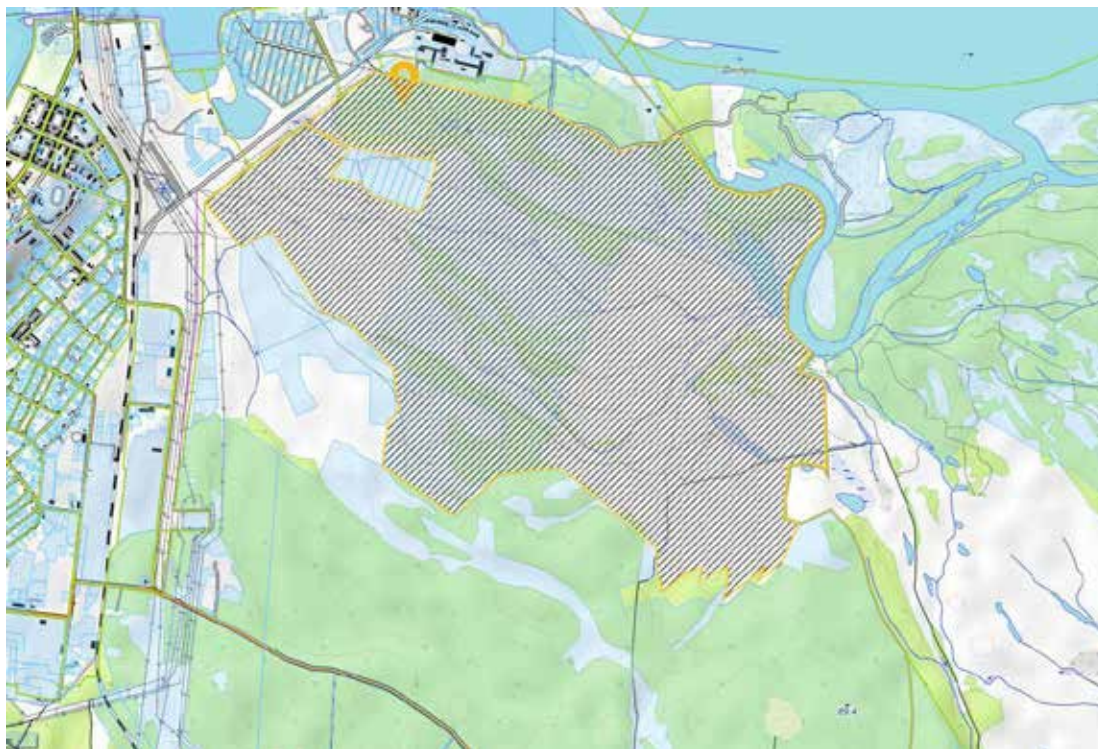

Фото. 1. Розташування та межі території «Заплава Дніпра», яку пропонується включити до складу природно-заповідного фонду України

Справжні та болотисті луки поширені на вирівняних елементах рельєфу. Тут зустрічаються осока гостра (*Carex acuta*), лепешняк великий (*Glyceria maxima*), тонконіг лучний (*Poa pratensis*), мітлиця повзуча (*Agrostis stolonifera*), пірій повзучий (*Elytrigia repens*) та ін. Також тут зростає рідкісна орхідея – плодоріжка болотна (*Orchis palustris*), що занесена до Червоної книги України [5,6].

Заплавні ліси зустрічаються у вигляді смуг, що пролягають вздовж водотоків. Вони складаються переважно з таких видів як: тополя чорна (*Populus nigra*), тополя біла (*P. alba*), верба біла (*Salix alba*), вільха сіра (*Alnus incana*) та ін. У підліску виявлено ожину звичайну (*Rubus caesius*), бузину чорну (*Sambucus nigra*), бруслину європейську (*Euonymus europaeus*), клен татарський (*Acer tataricum*) та ін.

Дослідження виявило значну кількість видів трав'янистих рослин, серед яких найбільш поширеними були: хвилівник звичайний (*Aristolochia clematitis*) пшінка весняна (*Fscarsa verna*), чистотіл звичайний (*Chelidonium majus*), фіалка ранкова (*Viola matutina*), фіалка польова (*V. arvensis*), фіалка собача (*V. canina*), гірчиця польова (*Sinapis arvensis*), дика редька (*Raphanus raphanistrum*), мак дикий (*Papaver rhoes*), рутка Вайяна (*Fumaria vaillantii*), кропива жалка (*Urtica urens*), зірочник середній (*Stellaria media*), смілка звичайна (*Silene vulgaris*), мильнянка лікарська (*Saponaria officinalis*), лутига татарська (*Atriplex tatarica*), щавель прибережний (*Rumex hydrolapatum*), гірчак березковидний (*Polygonum convolvulus*), коноплі рудеральні

(*Cannabis ruderalis*), щириця загнута (*Amaranthus retroflexus*), гикавка сіра (*Berteroa incana*), суріпиця звичайна (*Barbarea vulgaris*), веснянка весняна (*Erofilla verna*), кінський часник черешковий (*Alliaria perfoliata*), сухоребрик лікарський (*Sisymbrium officinale*), лобода міська (*Chelidonium urbicum*), гірчак пташиний (*Polygonum aviculare*), кардарія крупковидна (*Cardaria draba*), грицики звичайні (*Capsella bursa-pastoris*), кудрявець Софії (*Descurainia sophia*), перстач сріблястий (*Potentilla argentea*), кульбаба лікарська (*Taraxacum officinale*), латук компасний (*Lactuca serriola*), зірочки малі (*Gagea minima*), пірій повзучий (*Elytrigia repens*), бромус м'який (*Bromus mollis*), тонконіг стиснутий (*Poa compressa*), гусятник волосистий (*Eragrostis pilosa*), мишій зелений (*Setaria viridis*), гравілат міський (*Geum urbanum*), люцерна хмелевидна (*Medicago lupulina*), подорожник великий (*Plantago major*), подорожник середній (*P. media*), буркун білий (*Melilotus albus*), буркун лікарський (*Melilotus officinalis*), конюшина повзуча (*Trifolium repens*), ксантоксаліс джерельна (*Xanthoxalis fontana*), герань маленька (*Geranium pusillum*), грабельки звичайні (*Erodium cicutarium*), морква дика (*Daucus carota*), берізка польова (*Convolvulus arvensis*), синяк звичайний (*Erodium vulgare*), гостриця лежача (*Asperugo procumbens*), льонок звичайний (*Linaria vulgaris*), вероніка персидська (*Veronica persica*), горлянка женецька (*Ajuga genevensis*), розхідник звичайний (*Glechoma hederaceae*), глуха кропива стеблеогортна (*Lamium amplexicaule*), м'яточник бур'яно-

вий (*Ballota ruderalis*), злинка канадська (*Erygerum canadensis*), стенактіс однорічний (*Stenactis annua*), амброзія полинолиста (*Ambrosia artemisifolia*), галінсога дрібноквіткова (*Galinsoga parviflora*), деревій майже звичайний (*Achillea submillifolium*), хамомила обідрана (*Chamomilla recutita*), ромашка продріявлена (*Matricaria perforata*), полин звичайний (*Artemisia vulgaris*), підбіл звичайний (*Tussilago farfara*), жовтозілля звичайне (*Senecio vulgaris*), осот звичайний (*Cirsium vulgare*) тощо.

Підводні угруповання рослин представлені переважно наступними видами: кушир занурений (*Ceratophyllum demersum*), водопериця колосиста (*Myriophyllum spicatum*), рдесник блискучий (*Potamogeton lucens*), рдесник кучерявий (*P. crispus*) та ін.

Рослини водойм, що мають плаваюче листя представлені такими видами як: жабурник звичайний (*Hydrocharis morsus-ranae*), рдесник плаваючий (*Potamogeton natans*), ряска мала (*Lemna minor*), ряска триборозенчаста (*L. trisulca*), гірчак земноводний (*Persicaria amphibia*). Серед рослин угруповання яких занесені до Зеленої книги України тут виявлені глечики жовті (*Nuphar lutea*), латаття біле (*Nymphaea alba*), водяний горіх плаваючий (*Trapa borysthena*) та сальвінія плаваюча (*Salvinia natans*) [7].

Зоологічні дослідження виявили значну кількість видів хребетних та безхребетних тварин, що зумовлено значним розмаїттям середовищ існування.

Найбільш чисельною групою тварин обстеженої території були безхребетні тварини, зокрема представники класу комахи (*Insecta*).

З представників ряду Бабки (*Odonata*) тут найбільш часто зустрічаються наступні види: плосконіжка звичайна (*Platycnemis pennipes*), бабка плоска (*Libellula depressa*), сіролютка руда (*Sympsecta fusca*), тонкочеревець перев'язаний (*Sympetrum pedemontanum*), стрілка звичайна (*Coenagrion hastulatum*), коромисло руде (*Aeshna isosceles*) та ін.

Ряд Прямокрилі (*Orthoptera*) представлений видами: цвіркун польовий (*Gryllus campestris*), кобилка болотяна (*Stethophyma grossum*), коник зелений (*Tettigonia viridissima*), кобилка чорносмуга (*Oedaleus decorus*), коник польовий (*Chorthippus brunneus*), летюха звичайна (*Aiolopus thalassinus*), коник блакитнокрилий (*Oedipoda caerulescens*).

Найбільш численними представниками ряду Напівтвердокрилі (*Hemiptera*) були – клоп смугастий (*Graphosoma italicum*), клоп польовий (*Lygus pratensis*), простема (*Prostemma aeneicollis*), редувій ряджений (*Reduvius personatus*), червоноклоп червоний (*Pyrhocoris apterus*), клоп шавлевий (*Coreus marginatus*), етус чорний (*Aethus nigrinus*), щитник ягідний (*Dolycoris baccarum*), клопик грушевий (*Stephanitis pyri*), щитник чорношипий (*Carpocoris flucispinus*).

Досить численними на обстеженій території є представники ряду Твердокрилі (*Coleoptera*), зокрема тут виявлені такі види як: сонечко п'я-

тикрапкове (*Coccinella quinquepunctata*), сонечко семикрапкове (*Coccinella septempunctata*), бронзівка смердюча (*Oxythyrea funesta*), бронзівка золотиста (*Cetonia aurata*), слоник грушевий (*Rhynchites giganteus*), довгоносик мармуровий (*Liparus tigrinus*), букарка (*Coenorrhinus pauxillus*), оленка (*Epicometris hirta*), турун садовий (*Carabus hortensis*), оленик (*Dorcus parallelipedus*), вусач квітковий звичайний (*Toxotus cursor*), хрущик рудий (*Serica brunnea*), хрущ червневий (*Amphimallon solstitialis*), довгоносик вишневий (*Rhynchites auratus*), заболонник березовий (*Scolytus ratzeburgi*), казарка (*Rhynchites bacchus*), заболонник плодовий (*Scolytus mali*), жук-носоріг (*Oryctes nasicornis*), клітра чотирикапкова (*Clytra quadripunctata*), листоїд тополевий (*Melasma populi*).

Фауна Перетинчатокрылих (*Hymenoptera*) представлена переважно наступними видами – їздець риса (*Rhyssa persusoria*), бджола антофора (*Anthophora acervorum*), бджола андрена рудоспинна (*Andrena haemorrhoa*), бджола осмія руда (*Osmia rufa*), мурашка садова чорна (*Lasius niger*), джміль кам'яний (*Bombus lapidarius*), оса паперова (*Polistes gallicus*), амофіла піщана (*Ammophila sabulosa*).

На обстеженій території численними є представники ряду Лускокрилі (*Lepidoptera*), зокрема: синявець Коридон (*Polyommatus coridon*), синявець Аргіад (*Everes argiades*), совка зубчатокрыла (*Scoliopteryx libatrix*), сонцевик павич (*Inachis io*), бражник липовий (*Mimastiliae*), стрічкарка звичайна червона (*Catocala nupta*), сонцевик адмірал (*Vanessa atalanta*), красоцвіт зоряний (*Anthocharis cardamines*), дукачик фіялковий (*Lycaena arcyphron*), цитринець (*Rhodocera rhamnii*), білан ріп'яний (*Pieris rapae*), махаон (*Papilio machaon*), подалірій (*Iphiclides podalirius*), галатея (*Melanargia galathea*) та ін.

Серед комах, на обстеженій території, виявлені види, що входять до «Переліку видів судинних рослин і тварин, які підлягають особливій охороні на території Кіровоградської області» (2018), а саме: сатир Дріада (*Minois dryas*), еуцера довговуса (*Eucera longicornis*), богомол звичайний (*Mantis religiosa*), водяний скорпіон (*Nepa cinerea*), коромисло синє (*Aeshna cyanea*). Також тут виявлено перебування видів, що занесені до Червоної книги України – поліксена (*Zerynthia polyxena*), ксилокопа фіолетова (*Xylocopa violacea*), дозорець-імператор (*Anax imperator*) [5,6].

Мешканці водойм представлені такими видами риб як: карась сріблястий (*Carassius gibelio*), короп (*Cyprinus carpio*), в'юн (*Misgurnus fossilis*), лин (*Tinca tinca*), окунь річковий (*Perca fluviatilis*), щипавка (*Cobitis taenia*), щука звичайна (*Esox lucius*) та ін.

З амфібій на обстеженій території виявлені наступні види: жаба ставкова (*Pelophylax lessonae*), жаба озерна (*Pelophylax ridibundus*), рахкавка звичайна (*Hyla arborea*), тритон звичайний (*Lissotriton*

vulgaris), кумка червоночерева (*Bombina bombina*), землянка звичайна (*Pelobates fuscus*) – останні два види входять до «Переліку видів судинних рослин і тварин, які підлягають особливій охороні на території Кіровоградської області» (2018). Фауна рептилій представлена такими видами як: вуж звичайний (*Natrix natrix*), вуж водяний (*Natrix tessellata*), черепаха болотяна європейська (*Emys orbicularis*), ящірка прудка (*Lacerta agilis*), ящірка зелена (*Lacerta viridis*) та гадюка степова (*Vipera renardi*), останні два види занесені до Червоної книги України.

Досить численною є фауна птахів, зокрема тут виявлено перебування таких видів як: сойка (*Garrulus glandarius*), сорока (*Pica pica*), ворона сіра (*Corvus cornix*), крук (*Corvus corax*), щиглик (*Carduelis carduelis*), зеленяк (*Chlorus chloris*), зяблик (*Fringilla coelebs*), горлиця кільчаста (*Streptopelia decaocto*), припутень (*Columba palumbus*), сова вухата (*Asio otus*), чиж (*Spinus spinus*), синиця велика (*Parus major*), повзик (*Sitta europala*), великий строкатий дятел (*Dendrocopos major*), малий строкатий дятел (*Dendrocopos minor*), підкоришник (*Certhia familiaris*), бугайчик (*Ixobrychus minutus*), чапля біла велика (*Egretta alba*), чапля сіра (*Ardea cinerea*), лелека білий (*Ciconia nigra*), крижень (*Anas platyrhynchos*), чирка мала (*Anas crecca*), широконоска (*Anas clypeata*), курочка водяна (*Gallinula chloropus*), лиска (*Fulica atra*), очеретянка велика (*Acrocephalus arundinaceus*), плиска жовта (*Motacilla flava*), ластівка сільська (*Hirundo rustica*), одуд (*Upupa epops*), синиця велика (*Parus major*), сорокопут жулан (*Lanius collurio*), жайворонок польовий (*Alauda arvensis*), горобець польовий (*Passer montanum*), плиска біла (*Motacilla alba*), куріпка сіра (*Perdix perdix*), перепілка звичайна (*Coturnix coturnix*), фазан (*Phasianus colchicus*), бджолоїдка звичайна (*Merops apiaster*), жайворонок степовий (*Melanocorypha calandra*), фіфі (*Tringa glareola*), коловодник звичайний (*Tringa totanus*), перевізник звичайний (*Actitis hypoleucos*), канюк звичайний (*Buteo buteo*), лунь болотяний (*Circus aeruginosus*), боривітер звичайний (*Cerchneis tinnunculus*), чеглок (*Hypotriorchis subbuteo*), лунь польовий (*Circus cyaneus*) та орлан-білохвіст (*Haliaeetus albicilla*). Серед перелічених птахів, останні два види занесені до Червоної книги України [5,6].

З ссавців на обстеженій території виявлені окремі особини та сліди життєдіяльності: миші хатньої (*Mus musculus*), миші-крихітки (*Micromys minutus*), мишака жовтогрудого (*Sylvaemus flavicollis*), нориці водяної (*Arvicola amphibius*), ондатри (*Ondatra zibethicus*), їжака європейського (*Erinaceus europaeus*), вивірки

звичайної (*Sciurus vulgaris*), куниці кам'яної (*Martes foina*), білозубки білочеревої (*Crocidura leucodon*), полівки звичайної (*Microtus arvalis*), сарни європейської (*Capreolus capreolus*), зайця сірого (*Lepus europaeus*), лисиці звичайної (*Vulpes vulpes*), свині дикої (*Sus scrofa*), борсука європейського (*Meles meles*). Такі види, як миша-крихітка, борсук європейський включені до «Переліку видів судинних рослин і тварин, які підлягають особливій охороні на території Кіровоградської області» (2018).

Головні висновки.

Реалізація положень Закону України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» можливе за умови інтенсифікації робіт зі створення нових та розширення існуючих територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

Проведеними дослідженнями встановлено актуальний стан збереження природних біоценозів, що розташовуються на схід від м. Світловодськ, а також зазначено видову різноманітність рослинного і тваринного світу цих територій.

В межах проєктованої природоохоронної території виявлено існування видів, що занесені до Червоної книги України, а саме: плодоріжка болотна (*Orchis palustris*), поліксена (*Zerynthia polyxena*), ксилокопа фіолетова (*Xylocopa violacea*), дозорець-імператор (*Anax imperator*), ящірка зелена (*Lacerta viridis*), гадюка степова (*Vipera renardi*), лунь польовий (*Circus cyaneus*) та орлан-білохвіст (*Haliaeetus albicilla*).

Обстежені території мають високу природоохоронну цінність та потребують охорони, оскільки під впливом господарської діяльності людини вони поступово деградують.

Перспективи використання результатів дослідження.

Враховуючи значну видову різноманітність та існування на обстеженій території видів тварин та рослин, що занесені до Червоної книги України, створення об'єкту природно-заповідного фонду України зі статусом ландшафтного заказника загальнодержавного значення матиме важливе значення для збереження біологічного та ландшафтного різноманіття регіону.

Розроблене клопотання про створення ландшафтного заказника загальнодержавного значення «Заплава Дніпра» було схвалено Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів у 2023 р. Про те відсутність погодження власників та користувачів земель, які входять в проєктований заказник, складають перешкоди щодо подальшого його створення.

Література

1. Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19#Text>
2. Кременчуцькі плавні – проєктований регіональний ландшафтний парк Полтавщини / Т.Л. Андриєнко та ін. Захист довкілля від техногенного впливу. Зб. Наукових праць. Кременчук, 1998. № 1 (2). С. 8-16.

3. Заповідні куточки Кіровоградської землі / за ред. Т.Л. Андрієнко. Кіровоград: ТОВ «Імекс-ЛТД», 2008. 244 с.
4. Указ Президента України № 774/2008 від 27.08.2008 «Про невідкладні заходи щодо розширення мережі національних природних парків». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/774/2008#Text>
5. Червона книга України/ за ред. Я. П. Дідуха. Київ: Глобалконсалтинг, 2009. 900 с.
6. Про затвердження переліків видів тварин, що заносяться до Червоної книги України (тваринний світ), та видів тварин, що виключені з Червоної книги України (тваринний світ): Наказ Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України 19 січня 2021 року № 29/ Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0260-21#Text>
7. Зелена книга України / за ред. Я.П. Дідуха. Київ: Альтерпрес, 2009. 448 с.

Дата першого надходження статті до видання: 26.03.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 30.04.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 29.05.2026